

Gun Liljeblad, 90, bagardotter, dragspelsdrottning

På Dalarö bor många äldre som levt hela eller stora delar av livet här. Vi ser som en uppgift att försöka gräva fram och återge deras berättelser om livet förr. Nu har vi besökt Gun Liljeblad, egentligen Gunborg Liljeblad-Johansson, 90 år i år. Några axplock ur hennes historia återger vi här.

Sex år gammal bodde Gun första gången i det gula hus på den kilformade tomten mellan Wallinvägen och Frejavägen

där hon bor än i denna dag. Hon visar på en bild hur hon sitter där i korgstolen och läser på verandan i juli år 1917.

Gun föddes 1911 i Stockholm och från att hon var tre år hade familjen sommartid vistats på Stenholmen vid Aspösund. Nu hyrde man alltså i

(Forts. på sidan 2)

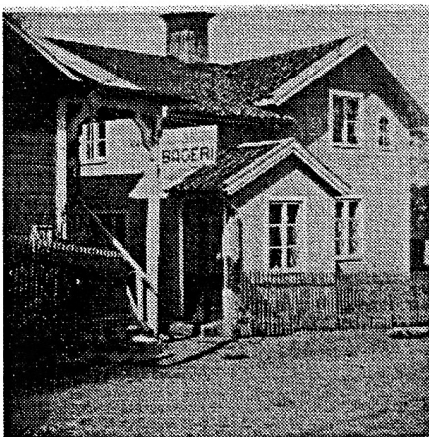
Fortsättning på nästkommande sidor.

(Forts. från sidan 1)

stället övervåningen i handlanden Fredrik Norbergs dåvarande hus och bostad. Adressen var då Baldersvägen 7. Huset var byggt 1872 och har senare byggts till och om några gånger. Fredrik Norberg drev livsmedelsbutik i det lilla röda huset vid Odinsvägen snett ovanför tullhuset där Majsans Fisk finns i dag. Nu driver ett av hans barnbarn ICA-butiken vid torget.

Bageriverksamhet

Från 1904 och fem år framåt hade Guns pappa Edvard Liljeblad bageri i ett mindre hus på tomten på Baldersvägen 7, men sedan köpte han ett bageri i Stockholm. Fredrik Norberg drev sedan själv bageriet för brödförsäljningen i butiken och för leverans till kunder runt om på Dalarö. År 1925 köpte pappa Edvard huset av Fredrik Norberg. Då var Gun 14 år och sedan dess har hon vistats i huset till och från hela sitt liv, mest på somrarna. Hon har bott och varit skriven i Stockholm i fyrtio

år men 1977 flyttade hon ut som pensionär för gott.

Bageriet låg till vänster om bostaden, sett från Wallinvägen. Huset står kvar. Pappa Edvard tog Gun till hjälp att bära ut bröd till de fem

pensionaten som ville ha färskt frukostbröd till sina gäster varje dag. Massor av extra att göra blev det när flottans fartyg låg på redan och skulle ha bröd till tusentals man ibland. Hundratals limpor och mängder av bullar och skorpor levererades från såväl Liljeblads som från övriga bagerier på Dalarö, bland andra Dalaröbageriet.

När förmiddagens leveranser var avklarade kunde Gun få ledigt några timmar för att åka ut och bada med kamraterna. Ön Genböte var ett av de uppskattade målen för badutflykterna. Efter lunchen fanns alltid annat att hjälpa till med i bageriet, att ta hand om de småkakor som bakades

på eftermiddagen till exempel. Pappan var ganska sträng och noggrann och lät aldrig barnen sätta sin fot inne i själva bageriet. Uppför trappan låg butiken till vänster och till höger var lagerrum med hyllor för att lägga upp limpor och frallor. Dit fick barnen komma men inte längre. Själva bageriet låg innanför lagret och ännu längre in låg siktrummet. Ugnen, en koloss på fyra gånger fyra meter, finns kvar än.

Edvard Liljeblad

Pappan drev bageriet där fram till 1940. Då var han rätt gammal och hade ingen lust att ta allt besvär som kupongsystemet orsakade under kristiden. Föräldrarna bodde kvar i huset till sin död. Då fick Gun som enda barn ta över fastigheten. Året var 1951.

Äktenskapsbyrå på kondis.

När Edvard Liljeblad lagt ner verksamheten i bageriet, hyrdes det av Dalakonditoriet för att försörja konditoriet med bröd. Dalakonditoriet låg på hörnet i det röda huset mitt emot banken vid Odinsvägen där det nu är frisersalong och modebutik. Där var länge träffpunkt för samhällets alla pojkar som gärna ville träffa de söta flickorna som jobbade på konditoriet. "Många män här från Dalarö har träffat sina tillkommande där och gift sig med dom," berättar Gun och räknar upp ett antal välbekanta dalarönamn.

Frisör och sjöman

Gun har gjort en massa andra saker i sitt långa liv än sprungit med bröd. Hon började som damfrisörska 1928 och hade anställningar på flera salonger i Stockholm, bl.a. Herman Metz. Senare blev hon också lärare på frisörskolan. Men hon fick så småningom helt andra idéer i huvudet sedan hon hört lotsarna på Dalarö berätta om hur livet var till sjöss. Det tyckte hon lät spännande, så hon tog kontakt med Rederi AB Svea i Stockholm och fick 1956 sin första anställning som salongsuppassare på lastfartyget Finn. Efter det seglade hon i andra av rederiets fartyg, huvudsakligen i Nordsjöfart. Hon fortsatte med sjömanslivet i tio år

(Forts. på sidan 3)

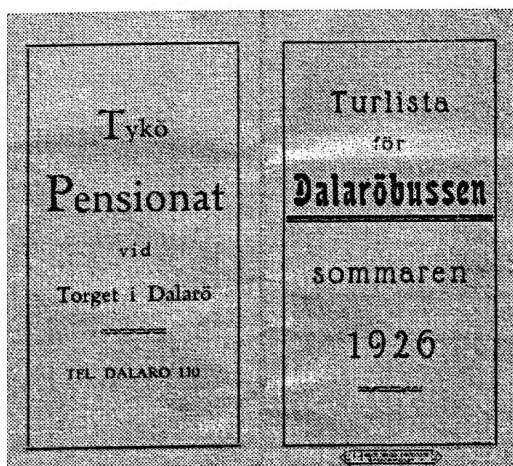
(Forts. från sidan 2)

och varvade ibland med frisörarbete och andra jobb i land på somrarna. Hon avancerade i rederiet och blev ekonomiföreståndare på en s.k. bakladdare med namnet Rote. Gun gick iland för gott 1967.

Vid 60 års ålder tog hon jobb på en annons som hjälp till en förmögen handikappad kvinna på Arbottna säteri på Muskö. Där trivdes hon bra. Hon kände sig uppskattad och fick också delta i arbetet på gårdens stora stuteri som vid ett tillfälle hade så många som 120 hästar.

Musikant

Folk på Dalarö känner Gun som en utmärkt musikant på dragspel. Hon har spelat hela sitt liv och glatt många människor med att spela till dansen på dansbanor och pensionat. Eftersom hon egentligen var pianist, skaffade hon sig ett fint italienskt pianodragspel för att vara mera rörlig. Hon spelade på dansbanan som låg vid kanalbron och hon spelade åren 1926-28 på Tykö's pensionat som drevs av fru Husberg och låg vid torget. Det låg en tid i Tre Berg, nuvarande skärgårdsmuséet, senare tvärs över torget. Hon spelade också vid inomhusdansen på Bergsjölund, den höga villan på Smådalarövägen nedanför Dalaröhöjden som, innan den brann och byggdes upp

På baksidan av en busstidtabell gjorde bl.a. Pensionat Tykö reklam år 1926 när Gun brukade underhålla gästerna med dragspelsmusik till dansen.

igen, inrymde en lokal för dans på nedre botten. Dragspelet hängde med under alla resorna till sjöss och Gun kan berätta om många kalas där hon förhöjt stämningen med sin dragspelsmusik. På en båt som Gun seglade på, arbetade en annan kvinna som också spelade dragspel och dom uppträdde

(Forts. på sidan 4)

(Forts. från sidan 3)

Gun spelar dragspel på Valsta så sent som 1985.

ofta tillsammans under hamnbesök runt kusten. Gun var gift Johansson under åren 1924 – 1962, då maken dog. Sonen Clas-Göran har gett henne två barnbarn som bägge bor på Dalarö. Fem barnbarnsbarn har hon också. Just nu är hon rullstolsbunden efter att hon föll olyckligt för några år sedan så hon är litet mindre rörlig i kroppen. Men huvudet och humöret är på topp. Det kan garanteras.